

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas
rīkotajā darba grupā:

Piens un piena produktu

12.12.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Piena un piena produktu DG darba programma

Rezumējums:

Lai COPA/COGECA varētu veidot un daudz operatīvāk sekot līdzi piensaimniecības situācijai ES dalībvalstīs, svarīgi būtu regulāri no dalībvalstīm saņemt piena cenas un ražošanas izmaksas.

Sakarā ar to, ka organizētā ārkārtas sanāksme par „piena paketes” ieviešanu dalībvalstīs bija izdevusies, tad priekšlikums ir nākošajā gadā organizēt līdzīgu sanāksmi, bet par piena nozari un mazāk labvēlīgajiem apvidiem (MLA).

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija.

Rezumējums:

Vācija - piena cena ir pakāpusies līdz ~32 Eiro centiem. No aprīļa līdz decembrim piena cena lielveikalos ir paaugstinājusies par 9 centiem, kas tika panākts intensīvās sarunās ar lielveikalu ķēdēm, jo pretējā gadījumā pienu eksportētu.

Beļģija - oktobrī cena paaugstinājās līdz 30 Eiro centiem, salīdzinājumā ar 25-26 Eiro centiem vasarā. Galvenā problēma ir augstās ražošanas izmaksas (32-37 centi/kg piena), ko rada enerģijas un degvielas cenu kāpums. Piena ražošana ir 3% zem nacionālās kvotas.

Lielbritānija - sakarā ar stipri lietainajiem laika apstākļiem vasarā un rudenī, un attiecīgi zemo rupjās lopbarības kvalitāti, piena ražošana ir samazinājusies par 7 %. Piena cenas pēc vasaras zemnieku nemieriem ir paaugstinājušās līdz 32 centiem, tiem zemniekiem, kas pienu realizē svaigpiena produktu ražošanai cena par pienu ir par pāris centiem augstāka.

Slovākija - piena cena 24,9 centi un ražošana ir 20% zem nacionālās kvotas daudzuma. Augstas ir ražošanas izmaksas ~30 centi un zaudējumi ir 5 centi uz katru piena kg.

Čehija - piena cena oktobrī bija 29,6 centi, bet problēmas piensaimniekiem rada augstās graudu cenas.

Lietuva - piena cenas augustā bija 22 centi, oktobrī- 27,9 centi. Ražošanas izmaksas ir augstas graudu cenas dēļ. Saimniecībās, kurās tiek audzēti graudi labu peļņu deva graudaugi, jo tiem bija ļoti laba raža un augsta cena.

Grieķija - piena cena oktobrī bija 0,44 centi, bet problēma kā daudziem ir augstās ražošanas izmaksas.

Īrija - šogad piena ražošana ir samazinājusies par 2,1%, bet cenas savukārt ir kāpušas no 27 centiem augustā uz 31 centu oktobrī.

Dānija - piena cena ~34,5 centi/kg, piena ražošana ir virs piena kvotas. Kooperatīvi ir gatavi izmaksāt peļņas daļu par iepriekšējo gadu. Piena kvotas cena pašlaik ir zema- 10 centi/kg.

Somija - ražošanas apjomi ir līdzīgi pagājušajam gadam. Augstās ražošanas izmaksas varētu ziemas periodā samazināt arī saražotā piena apjomus. Oktobrī bāzes cena pienam bija 43,3 centi, kopā ar papildus piemaksām par kvalitāti un sezonālītāti, galīgā cena – 47,4 cent/kg. Nesen Somijā tika veikts pētījums par piena cenām un tika secināts, ka augsto piena cenu zemniekiem (~5 centi virs ES cenas) Somija nodrošina ar to, ka neražo industriālos produktus, piena pulverus un sviestu. Galvenais eksporta tirgus Somijai ir Krievija.

Portugāle - piena ražošana ir 10% zem nacionālās kvotas un cena 31-31,5 centi/kg.

Francija - oktobrī piena cena sasniedza 32 centus, bet būtiski ir pieaugušas ražošanas izmaksas. Daļa zemnieku pārtrauc piena ražošanu un pāriet uz graudkopību.

Austrija - piena ražošana šogad ir pieaugusi par 1,4% kvotas gadā, arī šogad pārpildīs piena kvotu. Pēdējos mēnešos piena ražošanas daudzums ir samazinājies, jo strauji pieauga graudu cenas. Piena cena 32-33 cent/kg. Zemniekiem ir grūti segt piena ražošanas izmaksas.

Itālija - piena cena ir 38 centi/kg. Samaksa par pienu pašreiz ir 40 dienu laikā. Viena smaga lieta piena ražotājiem ir augstās ražošanas izmaksas, bet otra- biogāzes ražotāji, kas pārpērk kukurūzu.

Spānija - ļoti cer, ka nepārsniegs piena kvotu, bet plāno 98,4% izpildi. Piena cena ir 32,4 centi/kg, bet valstī krītas piena patēriņš.

Polija- cenas oktobrī ir paaugstinājušās līdz 29,9 centiem/kg. Zemākā cena bija jūlijā – 27 centi. Piena ražošanas kāpums šogad ir 5,5%, bet cer, ka neizpildīs nacionālo piena kvotu.

Izskatāmais jautājums:

Kopējā lauksaimniecības politika - aktuālākais.

Rezumējums:

Diskusijas notiek par kopējo ES budžetu EP. Neoficiālie samita rezultāti liecina par piedāvājumu lauksaimniecības budžetu samazināt par 8 miljardiem, 400 miljoni varētu tikt rezervēti krīzes situācijām. Kā kompensācija budžeta samazinājumam varētu būt minimālās platībmaksājuma likmes palielināšana uz 196€/ha, kas varētu būt izdevīgi Baltijas valstīm. Iespējams 30% no nacionālās aploksnes būs jāparedz „zaļajai

komponentei", bet ar fleksablākām iespējām izvēlēties pasākumus.

Sakarā ar nespēju vienoties par kopējo ES budžetu, jauno KLP nevarēs uzsākt ar 2014.gada 1.janvāri, tāpēc 2014.gadam būs jāveido pārejas noteikumi. Jaunās nacionālās lauku attīstības programmas būtu jāapstiprina 2014.gadā.

COPA/COGECA plāno mierīgus atbalstošus pasākumus ES budžeta pieņemšanai, nevis demonstrācijas.

COPA/COGECA pozīcija - lai perioda beigās nevienam zemniekam tiešmaksājumu samazinājums nebūtu lielāks par 30%.

Izskatāmais jautājums:

Lauksaimniecības produktu reklāmas un popularizēšanas pasākumi (attiecībā uz piena sektoru), vadlīnijas.

Rezumējums:

Likumdošana sāka izstrādāt 2011.gada jūlijā un būtu jāpabeidz līdz gada beigām. Attiecībā uz pienu plānots veicināt piena patēriņa paaugstināšanos, īpaši jauniešu, bērnu, vecāku cilvēku, sieviešu grupās, popularizējot tā veselīgumu. Pagaidām nav stratēģijas attiecībā uz 3-jām valstīm.

ES dalībvalstīs jau uz šī gada novembri darbojās 14 programmas piena popularizēšanai, viena no tām ir starptautiska un aptver 7 ES valstis.

Informācija par ES sarunām ar Kanādu un ASV par divpusējās sadarbības līgumu noslēgšanu.

Kanāda- turpinās sarunas par jutīgo produktu sarakstiem un piens ir šajā sarakstā. ES interese ir iekļūt ar saviem piena produktiem Kanādas tirgū. Līgumu plāno noslēgt 2013.gadā.

ASV- sarunas ir atsāktas. ES interese no piena sektora ir produkti ar augstu pievienoto vērtību, bet mums pašiem ir jāveido mūsu jutīgo produktu saraksts.

Izskatāmais jautājums:

Tirdzniecības barjeras: Norvēģija

Rezumējums:

Norvēģija ir uzsākusi sarunas par nodokļu noteikšanu noteiktiem produktiem. Sarakstā ir sieru un liellopu gaļu- tas nozīmē nopietnas sarunas un lēmumus.

Izskatāmais jautājums:
Piena un piena produktu izcelsmes marķēšana- ieviešanas pasākumi.
Rezumējums:

Atbilstoši regulai 1169/2011 2014.gada beigās piena produktiem būs jābūt marķētiem, bet darbs pie noteikumu izstrādes vēl nav sācies.

Problēma ir tā, ka nav vienotas definīcijas, kas ir piens un piena produkti, šīs definīcijas dažādās regulās atšķiras.

Šajā jautājumā vēl nopietns darbs priekšā.

Izskatāmais jautājums:
Antimikrobiālā rezistence ES līmenī- jaunākā informācija
Rezumējums:

ES strādā pie caurskatāmības nodrošināšanas antibiotiku lietošanā, pie kontrolētas antibiotiku lietošanas. Monitorings ar EK finansējumu tiek veikts 9 dalībvalstīs, bet tas paplašinās jau uz 19 valstīm.

Priekšlikums ir visās valstīs reģistrēt antibiotiku lietošanu, līdzīgi kā Dānijā un Nīderlandē. Nākotnē plānojas likumdošana par dzīvnieku veselību, lai kontrolētu, monitorētu ne tikai antibiotiku, bet visu medikamentu lietošanu. Saimniekiem vai vetārstiem būs vienotā datu bāzē jāreģistrē veterināro medikamentu izlietojums

Izskatāmais jautājums:
Dzīvnieku labturības jaunais pasākumu plāns 2012-2015.gadam- jaunākās aktivitātes EK un COPA/COGECA
Rezumējums:

2013.gada martā tiks prezentēti jaunie priekšlikumi dzīvnieku veselībai un labturībai. Pēc Jaunā gada parādīsies arī apspriešanās dzīvnieku pārvietošanas, slimību izplatības kontroles u.c. noteikumi. 2014.gadā varētu stāties spēkā jauni dzīvnieku labturības noteikumi.

Izskatāmais jautājums:
Konsultatīvajā grupā pamatjautājums - Piena tirgus situācija un attīstības perspektīva

Rezumējums:

Tiek veikts liels pētījums par to kā piensaimniecība varētu attīstīties līdz 2016.gadam, pētījumā ir iesaistītas 17 pasaules valstis. Visstraujāk augošā piena ražošanas pasaulē ir sagaidāma Indijā, lai gan govju ražība ir viena no viszemākajām. 2.vietā ir Ķīna, kura ar valsts subsīdiu palīdzību iepērk govīs. 3.vietā plānojas ASV, uz govju ražības kāpinājuma pamata un 4.vietā ir ES.

Ko tas nozīmē ES? Plānojas, ka piena ražošanas koncentrēsies ES rietumu un ziemeļu daļā. Uz 2016.gadu salīdzinājumā ar 2011.gadu vislielākais ražošanas kāpinājums plānojas Īrijā (+4,7%), Lielbritānijā (+1,4%), Francijā (+1,1%), Nīderlandē (+1,2%), Vācijā (+1,4%), Polijā (+0,9%).

Lai realizētu produkciju no papildus saražotā piena, pamatprodukts plānojas siers. Kā potenciālais tirgus tiek plānota Krievija, kaut gan Baltkrievija ar zemāku ražošanas pašizmaksu varētu būt nopietns konkurents.

Kā pieprasīts produkts plānojas sūkalu pulveris un siera ražošanas varētu tikt palielināta tieši sūkalu pulvera ražošanas palielināšanai. Ļoti iespējams, ka nākotnē piena sūkalu pulveris nebūs pieejams lopbarībai. Pieprasījums pēc sūkalu pulvera varētu palielināties par 4%, bet ražošana tikai par 1-2%.

Piena cenas vairāk un vairāk ir atkarīgas no pasaules piena produktu cenām nevis no ražošanas izmaksām.

Kopsavilkums/ leteikumi nākamajam darbam:

Risināt jautājumu par iespēju no LOSEP sadarbībā ar LDC (par piena cenām) un LLKC (par ražošanas izmaksām) regulāri sūtīt informāciju uz COPA/COGECA par piena cenām un ražošanas izmaksām.

Daudz materiālu un prezentāciju ir AgriInfo sistēmā, varbūt nākotnē kopīgi apspriežoties lemt, kuras būtu aktuālas un iztulkot, lai būtu pieejamas visiem zemniekiem. (Saprotu, ka tam vajadzīgi resursi)

Silvija Dreijere

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS